Vesistö-paneeli

ENNALLISTAMISEN

LUPAUKSET

Mitä vesistöihin jää?

Timo Huttula

Suomen Vesistöpaneelin puheenjohtaja

Aquarius-päivät | Joensuu 4.11.2026

Mitä EU:n ennallistamisasetus lupaa?

20 %

EU:n maa- ja merialueista

ennallistamistoimien piiriin vuoteen 2030

25 000

kilometriä vapaasti virtaavia jokia

EU:n yhteinen tavoite vuoteen 2030

2050

pitkä tavoitehorisontti

kaikki ennallistamista tarvitsevat ekosysteemit toimien piiriin

EU antaa yhteiset velvoitteet – jäsenmaat valitsevat kansalliset keinot.

Lähde: EU 2024/1991, artiklat 1, 4 ja 9

Suomen suunnitelma – tilanne 2.11.2026

187

lausuntoa

Lausuntokierroksen palaute nosti esiin kustannukset, metsät ja suot, maanomistajat sekä valuma-alueet.

9 **maan luonnos lähetetty komisioon**

Itävalta, Bulgaria, Irlanti, Italia, Luxemburg, Alankomaat, Portugali, Espanja ja Ruotsi
EU:n julkisessa seurannassa
Suomen lähetykselle ei löytynyt vahvistusta

1.9.2026 määräaika ylittyi, valtioneuvoston käsittely ja poliittiset ratkaisut kesken.

Suomi: Hallituksen poliittinen ratkaisu avoin, lähetystä ei vahvistettu.
Tavoite: Luonnos komissiolle vuoden 2026 loppuun mennessä.
Kysymys: Viivästyykö samalla tarvittava käytännön ennallistaminen?

Mitä uutta ennallistaminen tuo vesienhoitoon?

Vesienhoito jo velvoittaa

- Ekologisen tilan parantaminen
- Kuormituksen vähentäminen
- Vesien- ja merenhoitosuunnitelmat

Ennallistaminen laajentaa

- Elinympäristöjen rakenteet
- Ekologiset yhteydet ja suot
- Yhteiset tavoitteet ja seuranta

Lisäarvo syntyy toimeenpanosta – ei päällekkäisistä suunnitelmista.

Pohja: Vesistöpaneelin Aquarius-artikkeli

Vesistö-paneeli

Järvet ovat valuma-alueensa lapsia

Periaatekuva valuma-alueesta

Kuormitus ei tunne hallintorajoja

- Ravinteet ja kiintoaine
- Humus ja tummentuminen
- Happiolot ja eliöyhteisöt

Joet tarvitsevat yhteydet ja elinympäristöt

Kuva: Christian Koivula / Metsähallitus · Koirajoki

55 **vaellusesteen poistoa**

Suomen luonnoksen tavoite vuoteen 2030

- Esteen poisto avaa yhteyden
- Uoma ja tulvatasanne tarvitsevat tilaa
- Valuma-alueen tila ratkaisee

Soiden ennallistaminen: vaikutukset eri aikajänteillä

Lyhyellä aikavälillä: kuormitusvaste voi vaihdella

Pitkällä aikavälillä: vesitalouden ja elinympäristöjen palautuminen

Kuvat: Esa Laajala / Ari-Pekka Auvinen

Millaiseen ilmastoon ennallistamme?

01

Talvisateet

Lisää valuntaa ilman routaa

02

Rankkasateet

Kiintoaines ja virtaamahuiput

03

Kuivat jaksot

Elinympäristöjen stressi

Ennallistamisen on toimittava myös tulevaisuuden hydrologiassa.

Pohja: Aquarius 2026; Ilmastopaneeli 2021

Rahoitus ja jatkuvuus ratkaisevat

400 M€

vuodessa

suunnitelmaluonnoksen arvio nykyrahoituksen vajeesta

”Kunnostus on maratonlaji”

Jaana Pönni

- Monivuotinen rahoitus
- Paikallisten toimijoiden jatkuvuus
- Seuranta myös hankekauden jälkeen

Erota nykyisen vesienhoidon menot ennallistamisen lisäkustannuksista.

Lähteet: Valtioneuvosto 2026; Aquarius 2026

Mittarit: toimenpide ei vielä ole tulos

MITÄ TEHTIIN?

- Ennallistetut hehtaarit
- Poistetut vaellusesteet
- Kunnostetut purokilometrit

MITÄ LUONNOSSA MUUTTUI?

- Veden laatu ja kuormitus
- Elinympäristöt ja lajisto
- Virtaamat, happi ja palautuvuus

Lähtötilanne + vertailu + pitkä seuranta = uskottava vaikuttavuus

KOLME JOHTOPÄÄTÖSTÄ

01 Valuma-alue ensin

Vähennä kuormitusta ja palauta vesitaloutta.

02 Jatkuvuus ennen hankkeita

Varmista toteuttajat, rahoitus ja seuranta.

03 Tulokset ratkaisevat

Mittaa veden ja eliöstön todelliset vasteet.

